

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งมีการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้มีแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาต่างๆ และสามารถประเมินค่าและตัดสินใจในเรื่องที่อ่านที่พบในชีวิตประจำวันได้
3. เพื่อให้ครูได้นำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
4. เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี ปีการศึกษา 2544 สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 64 คนโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี ปีการศึกษา 2544 สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 64 คนโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็น 3 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 สารประเภทให้ความรู้

หน่วยที่ 2 สารประเภทโน้มน้าวใจ

หน่วยที่ 3 สารประเภทจรรโลงใจ

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

3. ดำเนินการวิจัย เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้นักเรียน โดยแนะนำวิธีการใช้และขั้นตอนการทำกิจกรรมของแบบฝึกให้นักเรียนเข้าใจ พร้อมทั้งชี้แจงจุดประสงค์การทำให้ครั้งนี้ รวมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบฝึกด้วย และหลังจากนั้นให้นักเรียนเริ่มลงมือทำแบบฝึกด้วยตนเอง ซึ่งในบางครั้งผู้วิจัยได้แนะนำและชี้แจง ในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจทั้งด้านเนื้อหาและข้อคำถาม เมื่อทำแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณเสร็จในแต่ละหน่วยของแบบฝึก ผู้วิจัยจะให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วย เพื่อทดสอบความสามารถของนักเรียน แล้วนำคะแนนไปตรวจว่านักเรียนผ่านคะแนนจุดตัดที่กำหนดไว้ หรือไม่ เพื่อทำการนับจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละหน่วยของแบบฝึก แล้วหาค่าร้อยละของผู้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเช่นนี้จนครบทั้ง 3 หน่วยของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1. นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 3 หน่วย โดยแบ่งออกเป็นสารประเภทให้ความรู้ สารประเภทโน้มน้าวใจ และสารประเภท จรรโลงใจ สามารถตอบคำถามของแบบทดสอบประจำหน่วยได้ถูกต้อง คิดเป็นจำนวนนักเรียนได้ ร้อยละ 85.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตัวแรก และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดความ สามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ถูกต้อง คิดเป็นจำนวนนักเรียนได้ร้อยละ 83.33 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตัวหลัง นับว่าแบบฝึกพัฒนาทักษะที่สร้างขึ้นนี้มีประสิทธิภาพเพียงพอและ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้สืบเนื่องมาจาก องค์ประกอบหลายประการ ดังนี้

1.1 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ศึกษปีที่ 6 ที่สร้างและพัฒนาขึ้นตามหลักเกณฑ์อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ได้มีการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พร้อมทั้งยังมีการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในยุค ปัจจุบันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วดำเนินการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นนำเสนอประธานและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ในการตรวจความถูกต้องให้ ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ อีกทั้งนำไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีกลุ่มเล็ก กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และหาข้อบกพร่อง โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบฝึกมีคุณภาพจนสามารถนำไป ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกได้

1.2 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นนั้นได้จัดเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรประถม ศึกษ พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และการวัดและประเมินผล เพื่อสร้างแบบฝึกอย่างเป็น ระบบสามารถเรียนรู้ พัฒนาทักษะการอ่านได้ด้วยตนเอง

2. การพิจารณาประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จำแนกเป็นหน่วยตามประเภทของสารหรือบทอ่าน เนื่องจากสารแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน อันส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านไม่ เท่ากัน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุผลหลาย ประการดังต่อไปนี้

2.1 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หน่วยที่ 1 สารประเภทให้ ความรู้ มุ่งเน้นงานเขียนที่ให้ความรู้ต่าง ๆ กับนักเรียน ประเภทข่าวประจำวัน สารคดีบทความ และบทวิจารณ์ ที่มีเนื้อหาสนใจเด็กวัย 10-12 ปีให้มีความสนใจในเรื่องราวที่อ่าน อีกทั้งเหมาะสม กับพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้แบบฝึกหน่วยนี้เกิด

ความน่าสนใจทำให้อยากอ่าน และสร้างความกระตือรือร้นในการทำแบบฝึก กอปรกับการให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างอิสระ จึงทำให้ผลการวิจัยมีประสิทธิภาพสูงถึง 86.66 อย่างไรก็ตามพบว่าแบบฝึกหน่วยที่ 1 ยังมีข้อจำกัดที่เนื้อหา ยาวกว่าแบบฝึกในหน่วยอื่น ๆ ทำให้นักเรียนต้องใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมถึง 6 คาบเรียนซึ่งมากกว่าหน่วยอื่น ๆ ที่ใช้เพียง 3 คาบเรียนเท่านั้น ซึ่งบางครั้งนักเรียนบางส่วนไม่ระมัดระวัง เพราะนักเรียนบางส่วนมีความคุ้นเคยกับการอ่านหนังสือพิมพ์ รวมทั้งเชื่อว่าเรื่องส่วนใหญ่เป็นเรื่องจริง ทำให้ขาดวิจารณญาณในการตัดสินใจ จึงแสดงความรู้สึกคล้อยตามความคิดผู้เขียนไปบ้างโดยไม่ไตร่ตรอง ซึ่งสอดคล้องกับประสิทธิ์ พรหมตัน (2543, หน้า 43) กล่าวว่า “เนื้อหาในสารคดีนั้น ผู้เขียนจะเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ด้วยการใช้ภาษาร้อยแก้วที่สละสลวยชวนให้อ่าน ซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น สารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีวิชาการ บทความ...บทวิจารณ์ รวมทั้งลักษณะอื่นที่ให้ความรู้ ประเภทสารคดี การอ่านสารคดี ผู้อ่านต้องจับประเด็นที่เป็นความรู้ให้ได้ และอย่าหยุดอยู่แค่นั้นควรศึกษาเพิ่มเติมหาความรู้ที่ยังมีข้อกังขา หรือเกี่ยวโยงไปถึงความรู้ที่ผู้อ่านเคยรู้ที่ผู้อ่านเคยรู้ที่ไม่ตรงกัน ในบางประเด็น...ดังนั้นผู้อ่านจึงควรแสวงหาเพื่อให้ได้ความรู้ที่สมบูรณ์”

2.2 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หน่วยที่ 2 สารประเภทโน้มน้าวใจ มุ่งเน้นงานเขียนประเภทชักชวนหรือโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ อาทิ คำขวัญ คำสุภาษิต และคำโฆษณา อันมีเนื้อหาสั้น ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย และมีความคุ้นเคยอยู่ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากมีสื่อประเภทนี้มีให้เห็นได้ตามที่ต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายตามร้านค้า หรือริมถนน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมอย่างรวดเร็ว และสนุกสนานในการใช้ความคิดทำให้ประสิทธิภาพของหน่วยนี้สูงถึง 90 แต่แบบฝึกหน่วยนี้มีข้อจำกัดบางประการ คือ นักเรียนบางส่วนไม่ใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นของงานเขียนเท่าที่ควร เพราะคิดว่าพื้นความรู้เดิมของตนเองถูกต้องจึงตัดสินใจทันทีโดยไม่วิเคราะห์ด้วยเหตุผลหรือ ไม่ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลย

2.3 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หน่วยที่ 3 สารประเภทจรรโลงใจ มุ่งเน้นงานเขียนประเภทช่วยคำชูจิตใจ และผ่อนคลายความเครียด อาทิ นิทาน บทร้อยกรอง และเพลง ที่มีเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ แปลกใหม่ ไพเราะ และมีคำคล้องจองกันทำให้เกิดความเพลิดเพลินจึงกระตุ้นความสนใจในการอ่าน และสร้างความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมของแบบฝึก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านน้อยกว่าแบบฝึกหน่วยอื่น ๆ ทำให้ประสิทธิภาพของแบบฝึกหน่วยนี้ได้เพียงร้อยละ 80 ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากงานเขียนในแบบฝึกหน่วยนี้ส่วนใหญ่เป็นบทร้อยกรองที่นักเรียนยังขาดความชำนาญในการถอดความและไม่เข้าใจคำศัพท์บางคำดีพอ จึงทำให้ไม่เข้าใจเรื่องราวถูกต้องที่เท่าควร ซึ่งสอดคล้องกับนันทา ขุนภักดี (2543, หน้า 23)

กล่าวว่า “ก่อนนักเรียนจะเรียนอ่านทำนองเสนาะนั้น นักเรียนควรเรียนอ่านออกเสียงธรรมดาเสียก่อน ทั้งนี้ควรฝึกให้อ่านหนังสือแตก อ่านเข้าใจ อ่านแล้วตีความได้ สามารถจำแนกอารมณ์หรือข้อเท็จจริงในสิ่งที่อ่านได้”

ดังที่กล่าวมาข้างต้นอาจจะสรุปได้ว่า แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 85.55/83.33 ซึ่งสอดคล้องกับสุภาณี ชูเกลี้ยง (2542) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามาเพื่อใช้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามาเพื่อใช้สอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ 82.47 / 83.33 และยังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยและการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ระหว่างปี 2527-2536 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การสอนโดยใช้นวัตกรรมด้านสื่อการสอนที่มีคุณภาพช่วยให้นักเรียนมีความรู้ยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเป็นสื่อที่เร้าความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียน และจัดทำโดยใช้หลักการสร้างอย่างมีคุณภาพย่อมทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สมลักษณ์ ไพศาลรพวงศ์, 2543, หน้า 82)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการนำไปใช้ มีดังนี้

1.1 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้น มุ่งเน้นเป็นสื่อการเรียน สำหรับใช้เสริมทักษะความรู้ของนักเรียน เพื่อช่วยฝึกฝนการใช้วิจารณญาณในการอ่านเท่านั้น

1.2 ครูควรให้นักเรียนใช้ความคิดในการวิเคราะห์และการตัดสินใจในการทำกิจกรรมของแต่ละแบบฝึกอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้นักเรียนฝึกใช้วิจารณญาณในการอ่านด้วยตนเองอย่างเต็มที่

1.3 แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้น อาจนำไปใช้สำหรับการซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.4 ครูควรศึกษาคู่มือครูและคู่มือการใช้แบบฝึกให้เข้าใจ เพื่อจะสามารถแนะนำนักเรียนตามคู่มือได้

1.5 เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของความยาวในเนื้อหาแต่ละหน่วยโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 ครูควรส่งเสริมทักษะในการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ การแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นในงานเขียนประเภทต่าง ๆ ในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.7 ควรใช้สื่อโฆษณาเป็นสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างมาก และเร้าในการตัดสินใจว่าเชื่อหรือไม่ดีหรือไม่ดี ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้วิจารณญาณของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทดลองสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และหาประสิทธิภาพในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้การฝึกฝนการอ่านอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยร่วมกับการอ่านจับใจความที่มีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน เพื่อเสริมทักษะให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านประเภทการอ่านในใจเพิ่มขึ้น

2.3 ควรวิจัยติดตามผลการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบฝึกชุดอื่น ๆ ต่อไปอีก เพื่อให้ทราบถึงความคงทนของการใช้แบบฝึกพัฒนาการใช้วิจารณญาณในการอ่านของนักเรียน